

Puheenvuoro

Suomen Riistanhoito-Säätiö tukemassa elinympäristöjen hoitoa

Antti Saarenmaa

Photo: Veli-Matti Väänänen

Vuosi 2022 oli Suomen Riistanhoito-Säätiön 80. toimintavuosi. Pyöreitä täyttänyt säätiö on ollut mukana suomalaisen riistanhoidon, riistantutkimuksen ja metsästyskulttuurin kehityksessä ihmisiän. Säätiö on todistanut monen riistalajin nousuja ja laskuja, ja onpa toimintavuosien aikana syntynyt Suomeen täysin uusien elinkykyisiksi osoittautuneiden riistalajien kantoja esimerkiksi kanadanhanhella, valkohäntäkauriilla ja villisiialla.

Suomen Riistanhoito-Säätiön toiminta-aikana on kotimainen luontomme kokenut valitettavasti myös pitkän laskusuhdanteen. Maatalouden ja maankäytön muutosten myötä monelle riista- ja muillekin lajeille merkittävät elinympäristöt ovat kokeneet katoa laidunkarjan vähentyessä, avo-ojien tarjoamien suojavyöhykkeiden kadotessa, suoelinympäristöjen harventuessa ojitusten myötä ja avohakkuiden voimakkaasti yleistyessä sotavuosien jälkeisinä uudelleenrakentamisen vuosina. Aiemmin yleisten elinympäristöjen hiljalleen kadotessa myös riistalajistomme on kärsinyt. Vesilintukantojen alamäki on jatkunut vuosikymmeniä, eikä sen pysähtymistä ole vielä näköpiirissä – ainakaan ilman aktiivista ja lisääntyvää elinympäristötyötä.

Suomen Riistanhoito-Säätiö aloitti vuonna 2020 Maa- ja metsätalousministeriön tuella hankkeen, jonka tavoitteena oli yksityisen varainhankinnan kehittäminen elinympäristötöiden ja riistan tutkimuksen rahoittamiseksi. Tämän hankkeen tavoitteena on ollut luoda rahoituskanava yksityisen sektorin ja elinympäristötöiden ja riistan tutkimuksen välille. Onnistuessaan hanke synnyttää Suomeen Pohjois-Amerikassa pitkään toimineen Ducks Unlimitedin kaltaisen kuluttajakentässään tunnetun elimen yhdistämään metsästäjiä, kaupallisia toimijoita ja metsästyskontekstissa merkittävintä resurssia – riistaa.

Vuonna 2021 säätiön hankkeessa rakennettiin uusi visuaalinen ilme ja uudet verkkosivut lahjoitustoimintoihin. Se mahdollistaa jatkossa aktiivisen viestinnän keräyskohteista, yhteistyökumppaneista ja ajankohtaisista asioista. Varsinainen varainkeruu aloitettiin maaliskuussa 2022, ja huolimatta maailmantaloutta ja kuluttajien luottamusta ravistelevasta Ukrainan sodasta, saatiin vuoden 2022 aikana kerättyä kokoon ensimmäisen vuoden tukikohteisiin tarvittava summa varoja. Säätiö tuki ensimmäisinä hankkeinaan yhtä tutkimusta ja kolmea Sotka-kosteikko-kohteista valikoitunutta kohdetta. Waterfowlers' Networkin monikansallisen "Project Penelope" -yhteistyön nimissä Turun Yliopiston tutkija Antti Piironen merkitsi GPS-lähettimillä kymmeniä haapanoita muuttoreittitaso levähdysaluekäytön selvittämiseksi, ja kosteikko-kohteissa säätiön keräämien varojen avulla ostettiin muun muassa patopengersiemenseoksia ja patolaitteita vedensäätelyyn.

Merkittävä osa lahjoitusvaroista ensimmäisenä keräysvuonna tuli yksittäisiltä yrityksiltä, ja positiivisena signaalina on nähtävä se, että kiinnostusta lahjoittamiseen heräsi Pohjois-Amerikassa asti. Kansainvälisen yhteistyön rakentamisella pyritään mahdollistamaan tehokas varainhankinta erityisesti vesilintujemme muuttoreitillä toimivissa maissa. Suomen merkitys eurooppalaisten vesilintujen pesimäalueena on merkittävä, joka tekee maahamme tehtävistä elinympäristöpanostuksista erityisen tärkeitä jokaiselle vesilintujemme muuttoreitillä sijaitsevalle maalle, metsästykselle ja ympäristöjärjestölle ja kaupallisille toimijoille.

Mikäli tulevaisuus tuo tullessaan tavoitteiden mukaisia onnistumisia, Suomen Riistanhoito-Säätiön uuden hanketoiminnan myötä elinympäristöjen ennallistamisen ja tutkimustoiminnan rahoittaminen saa säätiöstä pysyvän, vuosi vuodelta merkityksellisemmän komponentin. Mikäli yksityinen sektori herää tavoitteiden mukaisesti tukemaan aktiivisesti ympäristötöitä, parhaimmillaan vuosikymmeniä jatkunut luontokato ja vesilintujen ahdinko hidastuu ja pysähtyy. Tähän kuitenkin tarvitaan säätiömme kaltaisia toimijoita yhteistyökumppaneineen.

Luonnonhoitotyö tarvitsee tuekseen monenlaista tietoa. Tutkimukseenkin suunnatun varainkeruun lisäksi Säätiö tukee tiedontuotantoa kustantamalla Suomen Riista -sarjaa ja tuemalla myös nuoria tiedontuottajia ja tulevaisuuden riistan tutkijoita myöntämällä vuosittain stipendejä riistabiologisia ja riistanhoidollisia tutkimuksia ja selvityksiä varten. Lajitiedon, metsästyksen osaamisen ja ymmärryksen lisääminen tukevat myös osaltaan elinvoimaisten riistakantojen palautumista. Riistan pitkäkestoinen hyvinvointi, hillitty, kohtuullinen metsästysverotus ja ymmärrys sekä osaaminen metsästäjäkentässä toimivat perustana jatkuvuuden varmistamisessa.